

ET MEGET LANGT ANSÆTTELSES-TILLØB

Da Martin Aaholm i 2009 som hårdt såret soldat lå på Rigshospitalet, fik han og tre andre soldater et uventet løfte fra landets forsvarsminister. Men først i februar i år kunne han som den sidste af de fire efter 14 år åbne e-boks og læse udkastet til en ansættelseskontrakt til en varig stilling i Forsvaret.

Af Jan Klint Poulsen

Et løfte om en varig ansættelse i Forsvaret givet af forsvarsministeren selv til fire hårdt sårede soldater fra krigen i Afghanistan tilbage i 2009. Sådan starter historien, som har været 14 år om at nå til sin afslutning. I dag er sidste mand fra den lille firmands-gruppe på Rigshospitalet kommet i fast arbejde hos Forsvaret.

Når 36-årige Martin Aaholm ser tilbage på de sidste 14 år af sit liv, er beskrivelsen næsten værre, end når han selv skal sætte ord på det helvede, han oplevede som ung soldat i Afghanistan. En udsendelse, der endte med at koste ham begge ben og flere fingre. Årene, som er gået siden han vendte hårdt såret retur fra krigen, har han brugt på sit livs kamp, fortæller han. Fjenden denne gang har været det system, der burde have holdt hånden under ham – repræsenteret ved det offentlige velfærdssystem og Forsvaret.

I 2009 sker katastrofen for Martin Aaholm. Som udsendt konstabel i Helmand-provinsen træder den kun 22-årige soldat på en 50-kilo mine under operation Panterens Klør – et stort allieret angreb på Talibanbevægelsen. Hårdt såret bringes han til Danmark, hvor han i de næste seks måneder er indlagt på Rigshospitalet.

Martin Aaholm ligger på Rigshospitalet med tre andre sårede soldater. Han er den af de fire, der er værst tilredt. De første par uger ligger han i kunstig koma, og i månederne efter kommer Martin Aaholm langsomt til bevidsthed om sin nye, barske virkelighed. Begge ben er amputeret, flere fingre mangler, og et lille ar ved struben vidner om, at han kunne have været dræbt den dag i Afghanistan, hvis det ikke var for beslutsomme kammerater, der med et resolut hug med en kuglepen sikrede frie luftveje i det inferno af blod og tænder, som den brutale eksplosion havde medført i munden på ham.

Forsvarsministeren kiggede forbi

Mens de fire lå på Rigshospitalet i København fik de flere gange besøg af daværende Forsvarsminister Søren Gade, fortæller Martin Aaholm.

“Han kom flere gange og sad ved vores senge og snakkede med os. Han tog det meget personligt, når der kom soldater hjem,” fortæller Martin Aaholm.

På et af forsvarsminister Søren Gades besøg hos de fire skadede soldater, lovede han, at de alle ville blive tilbudt varig ansættelse i Forsvaret, husker Martin Aaholm.

Det løfte har Martin Aaholm ikke villet give slip på siden. Hvorfor skulle han også det? Hvis en forsvarsminister lover noget, så skal det også indfris, mener Martin Aaholm. Ikke desto mindre har det taget 14 år, før han som den sidste af de fire skadede veteraner har fået en varig ansættelse. En stilling som forsyningshjælper ved 4. Nationale Støttebataljon i Vordingborg. Et job og en opgave som han er meget glad for, men som han samtidig har uendeligt svært ved at se, skulle tage så lang tid at få. Selv mener han, at han har været klar til opgaven for længst.

Alt for langtrukken

Det er da heller ikke hver dag, at en forsvarsminister lover faste stillinger til sårede soldater hjemvendt fra krig, men når han gør, så skal aftalen også overholdes. Sådan lyder det fra HKKF's konsulent Michael T. Jensen. Han har haft Martin Aaholms sag de seneste år, men har fulgt ham siden 2009, hvor han ligeledes besøgte de sårede soldater på Rigshospitalet. Så han kender Martin Aaholms sag særdeles indgående.

I dag sidder han på sit kontor hos HKKF og er tilfreds med sagens afslutning, selvom han også gerne havde set forløbet anderledes kort.

“Sagen har været alt for langtrukken,” konstaterer Michael T. Jensen, men han mener, at man også bør se på sagens forløb i et historisk perspektiv.

“Forsvaret var slet ikke i gear til at håndtere så mange skadede veteraner dengang. Det er man blevet bedre til – ingen tvivl om det – men det ændrer ikke på, at 14 år er lang tid.”

Ifølge Michael T. Jensen er det vigtigt at understrege, at årene fra 2009 til nu har budt på forskellige tilbud fra Forsvaret til Martin Aaholm, som indtil sidste år var ansat på en K35-aftale, der stod til at udløbe, →

Billederne er taget af fotograf Christian Sundsdal tilbage i 2021, da Fagligt Forsvar for første gang besøgte Martin Aaholm. Den gang til en snak om adgangen til proteser og kampen om hjælp fra velfærdssystemet.

I Interview

→ når han fyldte 35 år. Det rimede dog ikke på det løfte, som Martin Aaholm var stillet i udsigt af forsvarsministeren hen over sygesengen på Rigshospitalet. Derfor tog HKKF igen fat i Forsvarets Personalestyrelse for en endelig afgørelse.

Efter lang dialog og et afsluttende møde, der med Michael T. Jensens egne ord bød på noget tovtværkeri, endte mødet med, at Martin Aaholm endelig fik tilbud om en varig ansættelse i Forsvaret.

Masser af jobtilbud, men ingen jobs

For Martin Aaholm har sagens forløb ikke budt på mange fremstrakte hænder fra Forsvarets side. Han mener blandt andet, at Veterancenteret og den daværende Mulighedskommission direkte har modarbejdet hans ønsker og løftet om at kunne få en varig stilling i Forsvaret.

“Lige meget, hvad jeg har foreslået, så har jeg oplevet, at de har vendt tomten nedad. Jeg har hele tiden haft fornemmelsen af, at de var imod mig. Hver gang jeg kom med ønsker til noget, jeg gerne ville inden for Forsvaret, så kom Veterancenteret og foreslog noget, der pegede mod noget i civil retning. Og Mulighedskommissionen konkluderede bare, at der ikke fandtes job til sådan en som mig i Forsvaret,” erindrer Martin Aaholm.

Igennem sit netværk kunne Martin Aaholm på det tidspunkt, ifølge hans egen vurdering, have fået op mod 150 forskellige jobs i Forsvaret. Kontakterne, han havde, var dog alle på menigt niveau.

“Der manglede hele tiden nogle med sølvstjerner på uniformen, der kunne eller turde tage en beslutning.”

Som katebald i Forsvaret forsøgte han at passe ind de steder, hvor han gjorde tjeneste, men som oftest var det i funktioner langt fra det, han allerhelst ville udføre eller under opsyn af andre. Martin Aaholm ville helst arbejde med noget, der gav mening for ham. Noget af alt det, han som soldat kunne og var god til, men hver gang han nærmede sig de opgaver – for eksempel som skydeinstruktør, blev der hurtigt sat en stopper for det, fortæller han.

“De sidste par år, da jeg sad oppe i Jægerspris, der døde min krop langsomt inden i. Jeg ville jo gerne være ude sammen med kammeraterne, der var ude og skydetræne. Det kunne jeg høre, de var. I stedet sad jeg fanget ved et skrivebord med en opgave, der aldrig sluttede.”

Mistede håbet

På et andet tidspunkt var han tilknyttet sanitetstroppe i Aalborg, hvor han var med til at undervise i førstehjælp. Her gav han kursisterne en næsten realistisk “train as you fight-oplevelse”, da han uden benproteser indsmurt i teaterblod hjalp med at gøre kurset virkeligt for deltagerne, som han forklarer det.

“Lige meget, hvad jeg har foreslået, så har jeg oplevet, at de har vendt tomten nedad. Jeg har hele tiden haft fornemmelsen af, at de var imod mig”

MARTIN AAHOLM

Men det blev for meget for en chef højere oppe i systemet, der havde hørt om kurset i Aalborg, fortæller Martin Aaholm.

“Aalborg var superbegeistrede for det. De snakke om, at det skulle være en fast del af uddannelsen deroppe, men en chef længere oppe syntes, det var uetisk, og at det skulle stoppes med det samme. Han havde jo ikke set os. Han havde bare hørt om det.”

De mange blindgyder i årenes løb tog modet fra Martin Aaholm, som flere gange undervejs mistede håbet og troen på, at han kunne opnå det eneste, der betød noget for ham, et rigtig job i Forsvaret som soldat med en rigtig funktion.

På spørgsmålet om han selv har været umedgørlig undervejs i processen, er svaret klart og ærligt:

Foto: Christian Sunddal, 2021

Selvom det er positivt, at han nu har fået det job, han ønskede, er der samtidig en enorm skuffelse hos Martin Aaholm over hele forløbet, som han kalder “den værste kamp i mit liv”.

“Nej, det synes jeg ikke. Jeg har været umedgørlig i den forstand, at jeg ikke har været interesseret i den civile verden, så når Veterancentret har foreslået noget, der gik i den retning, så har mit modsvar været: Kan det bruges i Forsvaret? Nej? Så er det spild af min tid,” fortæller Martin Aaholm.

“Et langt, sejt forløb”

For konsulent Michael T. Jensen er Martin Aaholms og de tre andre skadede veteraners sager lige så vigtige som alle andre sager, som HKKF tager sig af på medlemmernes vegne. Samtidigt erkender han, at sagerne har været særlige og tidskrævende, fordi de på forhånd var lovet noget af en fungerende minister, og det har man holdt Forsvaret op på, forklarer han.

“De her mennesker har sat livet på spil for det, de har været ude og løse, og når de kommer til skade, så skal vi gøre alt, hvad vi kan, for at hjælpe dem godt videre. Det skylder vi dem. Og hvis man bliver lovet en varig ansættelse, så skal man have det. Den er ikke længere.”

Ifølge Michael T. Jensen har HKKF gennem årene haft en væsentlig rolle i sagsforløbene omkring alle skadede veteraner. Han mener dog, den konkrete sag viser, at det er godt og nødvendigt at have en stærk

fagforening i ryggen, når man skal kæmpe mod systemet, for “det har været et langt, sejt forløb,” siger han.

En verden til forskel

De mange år med op- og mest nedture for Martin Aaholm i Forsvarets tjeneste ser nu ud til at være slut. Med et godt fast job som forsyningshjælper ved 4. Nationale Støttebataljon i Vordingborg er rammerne langt om længe på plads, og Martin Aaholm selv har fundet glæden ved arbejdet igen.

“Det er en verden til forskel nu. For det første møder jeg glad på arbejde. Jeg bliver motiveret af at gå på arbejde,” fortæller Martin Aaholm.

“Jeg kan mærke, at jeg har fået det meget bedre indeni. Jeg har lyst til igen at presse den, prøve at gøre det endnu bedre”.

Den helt stor drøm for Martin Aaholm ligger dog stadig væk og venter ude i horisonten, håber han. Han vil gerne udsendes igen. Naturligvis ikke som kampsoldat i frontlinjen. Det kan han ikke længere, men som forsyner, forklarer han.

“Jeg vil også gerne sidde i lejren i Tactical Operations Center og tage imod radiomeldingerne og flytte rundt på brikkerne, når der er ildkamp derude, samle informationerne og så melde videre.”

Men for nu har Martin Aaholm fået et fast job i Forsvaret, sådan som han blev det lovet.

